

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Військово-юридичний інститут

Кафедра права Національної безпеки та правової роботи

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Право національної безпеки України»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 26 «Цивільна безпека»

Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»

Спеціалізація – «Правоохоронна діяльність»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2022

Харків 2022

Силабус навчальної дисципліни «Право національної безпеки України» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації «Правоохоронна діяльність». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. 2022. 24 с.

Розробники:

Фівкін Петро Миколайович,
начальник кафедри права Національної безпеки та правової роботи;
Рибицька Олена Миколаївна,
викладачка кафедри права Національної безпеки та правової роботи

Затверджено на засіданні
кафедри права Національної безпеки та правової роботи
(протокол № 13 від 23 червня 2022 року)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри права Національної безпеки та правової роботи
(протокол № 11 від 16 червня 2023 року)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри права Національної безпеки та правової роботи
(протокол № 11 від 10 червня 2024 року)

Начальник кафедри – Фівкін Петро Миколайович

Дані про викладачів

Назва навчальної дисципліни	Право національної безпеки України
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Фівкін Петро Миколайович, начальник кафедри права Національної безпеки та правової роботи
Контактний телефон	+ 38 057 704 90 61
E-mail	p.m.fivkin@nlu.edu.ua
Консультації	Відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн-консультації	Під час дистанційного навчання проводяться консультації із використанням платформ Moodle, Zoom та ін.

Назва навчальної дисципліни	Право національної безпеки України
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Рибицька Олена Миколаївна, викладачка кафедри права Національної безпеки та правової роботи
Контактний телефон	+ 38 057 704 90 61
E-mail	o.m.rybytska@nlu.edu.ua
Консультації	Відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн-консультації	Під час дистанційного навчання проводяться консультації із використанням платформ Moodle, Zoom та ін.

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається суть національної безпеки України та її базових категорій, що забезпечує здобувачів освіти знаннями щодо поняття та змісту загальної теорії національної безпеки, системи забезпечення національної безпеки України, системи управління, контролю та координації у сфері національної безпеки України, організаційно-правового регулювання забезпечення безпеки України, основних положень Стратегії національної безпеки України, Стратегії воєнної безпеки України, Стратегічного оборонного бюлетеня України, Стратегії розвитку оборонно-промислового комплексу України, Стратегії кібербезпеки України, Стратегії інформаційної безпеки України та нормативно-правових актів у сфері комплексного огляду сектору безпеки і оборони, правових засад всеохоплюючої оборони України, державної політики у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва, державної військово-

промислової політики та діяльності оборонно-промислового комплексу, реформування оборонно-промислового комплексу, організаційних засад інформаційної, екологічної та геополітичної безпеки.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти предметних компетентностей і системи знань про правове регулювання суспільних відносин у сфері національної безпеки України та її складових (воєнної безпеки, кібербезпеки, інформаційної безпеки, екологічної безпеки), основні положення Стратегії національної безпеки України, Стратегії воєнної безпеки України, Стратегічного оборонного бюлетеня України, Стратегії розвитку оборонно-промислового комплексу України, Стратегії кібербезпеки України, Стратегії інформаційної безпеки України, в тому числі з урахуванням досвіду країн-членів НАТО, бойових дій під час російсько-української війни, та основні засади геополітичної безпеки.

Завдання:

надати теоретичні знання про правове регулювання суспільних відносин у сфері національної безпеки України;

формування знань про воєнну безпеку, кібербезпеку, інформаційну безпеку, екологічну безпеку, в тому числі з урахуванням досвіду країн-членів НАТО і бойових дій під час російсько-української війни;

засвоєння основних положень Стратегії національної безпеки України;

засвоєння основних положень Стратегії воєнної безпеки України;

засвоєння основних положень Стратегічного оборонного бюлетеня України;

засвоєння основних положень Стратегії розвитку оборонно-промислового комплексу України;

засвоєння основних положень Стратегії кібербезпеки України;

засвоєння основних положень Стратегії інформаційної безпеки України.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Теорія права», «Конституційне право України», «Українська мова професійного спрямування», «Адміністративне право», «Адміністративно-процесуальна діяльність правоохоронних органів», «Кримінальне право», «Міжнародне право», «Правові засади запобігання корупції», «Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка», «Стрілецька зброя та вогнева підготовка», «Основи організації та ведення боротьби в електромагнітному середовищі та кіберпросторі», «Радіаційний, хімічний, біологічний захист підрозділів (у тому числі екологія)», «Загальна тактика», «Правові основи інформаційної безпеки у воєнній сфері», «Військове право», «Правова робота у правоохоронних органах та військових формуваннях», «Військова адміністрація».

Кореквізити: «Інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронної діяльності», «Запобігання кіберзлочинності», «Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка», «Стрілецька зброя та вогнева підготовка», «Загальна тактика», «Використання спеціальних знань при розслідуванні кримінальних правопорушень», «Право міжнародної безпеки».

Постреквізити: «Міжнародне гуманітарне право», «Запобігання військовим кримінальним правопорушенням», «Організаційно-правові засади службово-бойової діяльності Національної гвардії України», «Цивільно-військове співробітництво у Національній гвардії України», «Організаційно-правові засади оперативно-службової діяльності підрозділів Державної прикордонної служби України».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН НД-1. Демонструвати знання та розуміння концептуальних підходів у визначенні сутності і змісту права національної безпеки, його місця у системі

наук, історії розвитку концепції національної безпеки України на підставі аналізу інформації з різних джерел.

РН НД-2. Сформулювати на основі зібраної інформації з різних джерел, її аналізу і оцінки, характеристику про основні складові сектору безпеки і оборони України.

РН НД-3. Демонструвати за допомогою інформації у доступних джерелах знання та розуміння відповідної нормативно-правової бази, яка є основою правового забезпечення національної безпеки України.

РН НД-4. Визначати на основі принципів функціонування національної правової системи поточні та прогнозовані загрози національній безпеці та національним інтересам України з урахуванням основних напрямів зовнішньополітичної та внутрішньополітичної діяльності держави.

РН НД-5. Застосовувати у практичній діяльності з використанням сучасних правових доктрин основні засади всеохоплюючої оборони України з урахуванням глобальних, регіональних та національних аспектів безпекового середовища у контексті воєнної безпеки.

РН НД-6. Застосовувати у практичній діяльності та у складі команди сценарії застосування сил безпеки і оборони для виконання завдань з оборони України та управління ризиками у сфері воєнної безпеки.

РН НД-7. Застосовувати у практичній діяльності та у складі команди основні положення Стратегічного оборонного бюлетеня України та основні напрями реалізації воєнної політики України.

РН НД-8. Застосовувати у практичній діяльності основні положення Стратегії розвитку оборонно-промислового комплексу України, інновації у сфері оборонно-промислового комплексу, напрями та завдання реформування і розвитку оборонно-промислового комплексу для посилення кібербезпеки та економічної безпеки держави.

РН НД-9. Демонструвати знання правового регулювання проведення огляду громадської безпеки та цивільного захисту Міністерством внутрішніх справ, проведення огляду оборонно-промислового комплексу та огляду стану

кіберзахисту критичної інформаційної інфраструктури, державних інформаційних ресурсів та інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом.

РН НД-10. Розкривати поняття інформаційної війни; демонструвати знання про основні види загроз національним інтересам та національній безпеці в інформаційній сфері та їх класифікацію, про бойовий досвід виконання оперативних завдань та ведення інформаційної війни на прикладі застосування звукомовних станцій підрозділів психологічних операцій у російсько-українській війні.

РН НД-11. Застосовувати у практичній діяльності знання про поняття та види загроз національній безпеці в екологічній сфері і про напрями забезпечення національної безпеки в екологічній сфері для визначення відповідних завдань і шляхів їх виконання підлеглими.

РН НД-12. Розкривати під час визначення завдань підлеглим поняття і зміст геополітики та геополітичної безпеки, сучасних геополітичних моделей та спільності інтересів у міжнародних відносинах для забезпечення глобальної безпеки.

Види навчальних занять та самостійна робота

№ з/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми семінарських занять	
1.	Тема 1. Поняття та зміст загальної теорії національної безпеки.		2
2.		Тема 1. Право національної безпеки як навчальна дисципліна і наука.	
3.	Тема 2. Система забезпечення національної безпеки України.		2
4.		Тема 2. Національна безпека України та функціонування системи її забезпечення.	
5.	Тема 3. Система управління, контролю та координації у сфері національної безпеки України.		2
6.		Тема 3. Здійснення управління,	

		контролю та координації у сфері національної безпеки України.	
7.	Тема 4. Організаційно-правове регулювання забезпечення національної безпеки України.		2
8.		Тема 4. Правове забезпечення національної безпеки України.	
9.	Тема 5. Стратегія національної безпеки України як основний програмний документ у сфері національної безпеки.		2
10.		Тема 5. Характеристика основних положень Стратегії національної безпеки України.	2
11.	Тема 6. Стратегія воєнної безпеки України як основний програмний документ у сфері воєнної безпеки.		2
12.		Тема 6. Характеристика основних положень Стратегії воєнної безпеки України.	2
13.		Тема 6. Правові засади всеохоплюючої оборони України.	2
14.	Тема 7. Правові засади державної політики у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва у Стратегії воєнної безпеки України.		2
15.		Тема 7. Положення Стратегії воєнної безпеки України щодо правових засад державної політики у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва.	2
16.	Тема 8. Характеристика основних положень Стратегічного оборонного бюлетеня України.		2
17.		Тема 8. Реформа сил оборони для забезпечення національної безпеки України.	2
18.		Тема 8. Військове управління силами оборони для забезпечення національної безпеки України.	2
19.	Тема 9. Характеристика основних положень Стратегії розвитку оборонно-промислового комплексу України.		2
20.		Тема 9. Розвиток оборонно-промислового комплексу України для забезпечення національної безпеки України.	2
21.	Тема 10. Реформування оборонно-промислового комплексу згідно з		2

	положеннями Стратегії розвитку оборонно-промислового комплексу України.		
22.		Тема 10. Правові засади реформування оборонно-промислового комплексу.	2
23.	Тема 11. Характеристика основних положень Стратегії кібербезпеки України.		2
24.		Тема 11. Правове регулювання у сфері кібербезпеки України.	2
25.	Тема 12. Правове регулювання та організаційні засади проведення комплексного огляду сектору безпеки і оборони.		2
26.		Тема 12. Характеристика основних положень проведення комплексного огляду сектору безпеки і оборони.	2
27.	Тема 13. Організаційні і правові засади інформаційної безпеки.		2
28.		Тема 13. Забезпечення інформаційної безпеки як складової національної безпеки України.	2
29.	Тема 14. Організаційні і правові засади екологічної безпеки як складової національної безпеки України.		2
30.		Тема 14. Забезпечення екологічної безпеки в Україні.	2
31.	Тема 15. Геополітична безпека у світі та її вплив на національну безпеку України.		2
32.		Тема 15. Забезпечення геополітичної безпеки України в сучасних умовах.	2
	Усього		56

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота здобувачів вищої освіти здійснюється у таких формах:

- підбір та аналітичне дослідження рекомендованої, нової навчальної та наукової літератури, тематичних актів законодавства України та іноземних держав;
- опрацювання конспектів лекцій;
- підготовка до семінарських занять;

підготовка індивідуальних робіт;
 підготовка до всіх видів контрольних заходів під час поточного контролю;
 самотестування;
 підготовка до іспиту.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних вказівках для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Право національної безпеки України» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації «Правоохоронна діяльність».

Види індивідуальних робіт, вимоги до виконання та критерії їх оцінювання закріплені у Положенні про види та критерії оцінювання індивідуальних робіт здобувачів вищої освіти кафедри права національної безпеки та правової роботи.

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення

навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Декларація про державний суверенітет України : прийнята Верховною Радою Української РСР 16.07.1990 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>.
2. Акт проголошення незалежності України : Постанова Верховної Ради Української РСР від 24.08.1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1427-12#Text>.
3. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
4. Про оборону України : Закон України від 06.12.1991 р. № 1932-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>.
5. Про Збройні Сили України : Закон України від 06.12.1991 р. №

1934-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text>.

6. Про Службу безпеки України : Закон України від 25.03.1992 р. № 2229-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text>.

7. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>.

8. Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб : Закон України від 04.03.1998 р. № 160/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160/98-%D0%B2%D1%80#Text>.

9. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України : Закон України від 05.10.2017 р. № 2163-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>.

10. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.

11. Про критичну інфраструктуру : Закон України від 16.11.2021 р. № 1882-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1882-20#Text>.

12. Стратегія національної безпеки України : затв. Указом Президента України від 14.09.2020 р. № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>.

13. Стратегія воєнної безпеки України : затв. Указом Президента України від 25.03.2021 р. № 121/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021#Text>.

14. Стратегія розвитку оборонно-промислового комплексу України : затв. Указом Президента України від 20.08.2021 р. № 372/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/372/2021#Text>.

15. Стратегія кібербезпеки України : затв. Указом Президента України від 26.08.2021 р. № 447/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/447/2021#Text>.

16. Про Стратегічний оборонний бюлетень України : затв. Указом Президента України від 17.09.2021 р. № 473/2021.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/473/2021#Text>.

17. Стратегія інформаційної безпеки України : затв. Указом Президента України від 28.12.2021 р. № 685/2021.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685/2021#Text>.

18. Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року «Про План реалізації Стратегії кібербезпеки України» : введене в дію Указом Президента України від 01.02.2022 р. № 37/2022.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0087525-21#Text>.

19. Порядок проведення оборонного огляду Міністерством оборони : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 31.10.2018 р. № 941.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/941-2018-%D0%BF#Text>.

20. Порядок проведення огляду оборонно-промислового комплексу : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 р. № 490.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/490-2019-%D0%BF#Text>.

21. Порядок проведення огляду громадської безпеки та цивільного захисту Міністерством внутрішніх справ : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 р. № 507 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 18.07.2023 р. № 729). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/507-2019-%D0%BF#Text>.

22. Порядок проведення огляду стану кіберзахисту критичної інформаційної інфраструктури, державних інформаційних ресурсів та інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 11.11.2020 р. № 1176.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1176-2020-%D0%BF#Text>.

23. Порядок ведення Реєстру об'єктів критичної інфраструктури, включення таких об'єктів до Реєстру, доступу та надання інформації з нього : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28.04.2023 р. № 415.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/415-2023-%D0%BF#Text>.

24. План заходів з реалізації Стратегії інформаційної безпеки на період до 2025 року : затв. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.03.2023

p. № 272-p. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/272-2023-%D1%80#Text>.

Література

Основна література

1. Getman A. P., Yakoviyk I. V. The Strategy of the National Security of Ukraine: History of Reforms? *Problems of Legality*. 2019. No. 147. P. 8–22.
2. Information society and information security / A. Getman (ed.), O. Danilyan, O. Dzeban, Y. Kalynovskyi. Lambert Academic Publishing, 2021. 125 p.
3. Yakoviyk I. V., Chyzhov D. A., Karpachova N. I., Hlushchenko S. V., Chaliuk Y. O. National security policy in Ukraine: a change in the system of power relations of the modern world. *Revista San Gregorio*. 2020. No. 42. P. 224–235.
4. Актуальні проблеми забезпечення національної безпеки, оборони та розвідки: зарубіжний і вітчизняний досвід. Основи національної безпеки : монографія / В. В. Колюх та ін. Київ : Ліра-К, 2022. 407 с.
5. Війни інформаційної епохи: міждисциплінарний дискурс : монографія / за ред. В. А. Кротюка. Харків : ФОП Федорко М. Ю., 2021. 558 с.
6. Державна політика забезпечення національної безпеки України: основні напрямки та особливості здійснення : монографія / М. Ф. Криштанович, Я. Я. Пушак, М. І. Флейчук, В. І. Франчук. Львів : Сполом, 2020. 418 с.
7. Інформаційна війна: соціально-онтологічний та мілітарний аспекти : монографія / Р. В. Гула, О. П. Дзьобань, І. Г. Передерій, О. О. Павліченко, Г. О. Філь. Київ : Каравела, 2020. 288 с.
8. Інформаційне протиборство: роль та практика діяльності бібліотек, архівів і музеїв (за досвідом російсько-української війни) : монографія / Р. В. Гула, О. П. Дзьобань, І. Г. Передерій, І. Р. Чобіт. Київ : Ліра-К, 2023. 260 с.
9. Інформаційно-комунікаційна безпека: сучасні тренди : монографія / за заг. ред. Курбана О. В., Лісневської А. Л. Київ : Ун-т ім. Б. Грінченка, 2022. 392 с.
10. Методологія комплексного використання військових і невійськових сил та засобів сектору безпеки і оборони для протидії сучасним загрозам

воєнній безпеці України : монографія / В. Ю. Богданович та ін. Львів : Нац. акад. сухопут. військ, 2019. 267 с.

11. Національна безпека: світоглядні та теоретико-методологічні засади : монографія / за заг. ред. О. П. Дзьобаня. Харків : Право, 2021. 776 с.

12. Степико М. Т. Українська ідентичність у глобалізованому світі : монографія. Харків : Майдан, 2020. 258 с.

Додаткова література

1. Войціховський А. В. Інформаційна безпека як складова системи національної безпеки (міжнародний і зарубіжний досвід). *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «ПРАВО»*. 2020. № 29. С. 281–288.

2. Дзьобань О. П., Фівкін П. М. Концептуалізація протиріч безпеки в епоху постмодерну: феноменологічний аспект. *Інформація і право*. 2024. № 1 (48). С. 22–35. URL: <http://il.ippi.org.ua/article/view/300686>.

3. Мануїлов Я. С. Огляд новел вітчизняного законодавства у сфері забезпечення кібербезпеки (на прикладі стратегії кібербезпеки України на 2021–2025 роки). *Інформація і право*. 2021. № 4 (39). С. 98–105.

4. Пилипчук В. Г., Богуцький П. П., Доронін І. М. Теоретичні основи та пріоритети розвитку права національної безпеки. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2021. Т. 28. № 2. С. 66–75.

5. Рекомендації для ведення бойових дій (на основі бойового досвіду). Житомир : Житомирськ. військ. ін-т ім. С. П. Корольова, 2023. Вип. 4. 60 с.

6. Смолянук В. Національна безпека незалежної України: осягнення сутності. *Політичні дослідження*. 2021. С. 164–186.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

2. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>

3. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал Ради національної безпеки і оборони України. URL: <http://www.rnbo.gov.ua/>
5. Офіційний веб-портал Міністерства оборони України. URL: <https://www.mil.gov.ua/>
6. Офіційний веб-портал Збройних Сил України. URL: <https://www.zsu.gov.ua/>
7. Офіційний веб-портал Національної гвардії України. URL: <https://ngu.gov.ua/>
8. Офіційний веб-портал Державної прикордонної служби України. URL: <https://dpsu.gov.ua/>
9. Офіційний веб-портал Служби безпеки України. URL: <https://ssu.gov.ua/>
10. Офіційний веб-портал Управління державної охорони України. URL: <https://do.gov.ua/>
11. Офіційний веб-портал Служби зовнішньої розвідки України. URL: <https://szru.gov.ua/>
12. Офіційний веб-портал Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України. URL: <https://cip.gov.ua/ua>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри права національної безпеки та правової роботи Військово-юридичного інституту. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/555-kafedry-viiskovoiurydychnoho-instytutu.html>

Портал НЕІК

Навчальний електронний інформаційний комплекс «Право національної безпеки України». URL: <https://neik.nlu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1148>

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції та семінарські заняття; систематично й активно працювати на них: брати участь в обговоренні дискусійних питань, використовувати наявні офіційні джерела та доктринальні напрацювання задля продуктивної полеміки та формування власної позиції щодо проблемних питань, які виникають у сфері національної безпеки України; переконливо наводити аргументацію під час відповідей; якісно виконувати письмові завдання тощо. Семінарські заняття, пропущені з поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових (науково-практичних) конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, виконувати індивідуальну роботу тощо.

Обов'язковою вимогою є дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної доброчесності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/kodeks_akademichnoi%CC%88_dobrochesnosti-1.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції, цитування актів, статистичних звітів тощо). Здобувачі вищої освіти також мають можливість користуватися ноутбуками, планшетами, телефонами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Право національної безпеки України» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

контроль якості засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу навчальної дисципліни *на семінарських заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування здобувача освіти. У ході семінарського заняття здобувач може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0; 0,25; 0,5; 1);

контроль якості засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі виконання тестових завдань. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки здобувача у вивченні поточного матеріалу.

Впродовж семестру здобувачі вищої освіти виконують самостійну роботу, в тому числі, у формі підготовки *індивідуальної роботи*. Максимальна кількість балів за індивідуальну роботу – 10 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є *іспит*.

Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та індивідуальної роботи, за якої здобувач освіти допускається до складання іспиту, становить 25 балів. Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати за результатами підсумкового контролю, становить 60 балів.

Критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів навчальної дисципліни «Право національної безпеки України» при підсумковому контролі у формі іспиту:

Поточний контроль		Індивідуальна робота здобувачів	Підсумковий контроль (іспит)	Підсумкова оцінка знань
Модуль № 1	Модуль № 2			

Семінарське заняття	Тестові завдання	Семінарське заняття	Тестові завдання			
max 10	max 7	max 7	max 6	max 10	max 60	max 100

Критерії оцінювання (іспит):

Вид контрольних заходів	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
<i>Поточний контроль</i>		
Поточний контроль на семінарському занятті	Max 1	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	0,5	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	0,25	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Тестові завдання з Модуля № 1	Max 7	За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання надається 0,5 балів.
	Min 0	На жодне з тестових завдань не надано правильної відповіді.
Тестові завдання з Модуля № 2	Max 6	За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання надається 0,5 балів.
	Min 0	На жодне з тестових завдань не надано правильної відповіді.
<i>Оцінка індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти:</i>		
Написання та опублікування наукової статті до дати проведення іспиту	10	Наукова стаття є логічно завершеною, ґрунтовною, в ній досліджено найбільш актуальні проблеми чи певне питання, яке є важливим для поглиблення знань здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни, що вивчається. Стаття має науковий стиль викладу, змістовно їй притаманні точність, зрозумілість, зв'язаність (логічна несуперечливість), цілісність, грамотність, довершеність матеріалу та його високий науковий рівень, не містить ознак академічної недобросовісності. Структурні елементи статті відповідають вимогам видання, до якого вона подається.
Наукова доповідь	Max 10	Послідовно, систематизовано, логічно, грамотно, повно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Ґрунтовно вивчена сучасна вітчизняна та зарубіжна наукова література, нормативні джерела, судова практика, практика органів охорони правопорядку, офіційна статистика. Проведено

		<p>соціологічне дослідження – опитування, анкетування тощо. Наведені посилання на використані джерела.</p> <p>Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Наукова доповідь правильно структурована, має вступ (обґрунтування актуальності дослідження, постановка його мети та завдання), повно висвітлено стан наукової розробленості проблеми, наведено узагальнення наукової літератури, законодавства та інших джерел. Окрім викладення матеріалу, містить власний авторський підхід до вирішення розглядуваної проблеми та висновки, не містить ознак академічної недоброчесності, ілюструється за допомогою презентації.</p>
	8	<p>Послідовно, систематизовано, логічно, грамотно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Автор використав основні сучасні вітчизняні та зарубіжні наукові літературні джерела, законодавство, релевантну правозастосовну практику. В науковій доповіді наведені посилання на використані інформаційні джерела.</p> <p>Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Наукова доповідь добре структурована, має обґрунтування актуальності дослідження; висвітлюється загальний стан наукової розробленості проблеми. Окрім викладення матеріалу, містить аргументовані авторські висновки, не містить ознак академічної недоброчесності, ілюструється за допомогою презентації.</p>
	6	<p>Послідовно та грамотно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Автор використав незначну кількість сучасних вітчизняних та зарубіжних наукових джерел, законодавство, правозастосовну практику. В науковій доповіді наведені посилання на використані інформаційні джерела.</p> <p>Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Наукова доповідь структурована, має обґрунтування актуальності дослідження, висвітлюється стан наукової розробленості проблеми. Окрім викладення матеріалу, містить окремі авторські висновки.</p>
	4	<p>Наукова доповідь недостатньо структурована, не має послідовності та логічності викладення матеріалу. Автор використав сучасні вітчизняні джерела. Наявна незначна кількість посилань на судову та / або правозастосовну практику. Представлена наукова доповідь не повністю відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня, не містить достатнього обсягу, який би дозволив усвідомити сутність питання чи проблеми, задля розкриття яких вона виконувалася. Обрана тема є актуальною, але відсутній авторський підхід при</p>

		дослідженні більшості питань.
	2	Наукова доповідь недостатньо структурована, не має змістовної логічності у викладенні матеріалу. Автор використав сучасні вітчизняні джерела, але не звернувся до правозастосовної практики. Представлена наукова доповідь не в повній мірі відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня, виконана неакуратно, не містить достатнього обсягу, який би дозволив усвідомити сутність питання чи проблеми, задля розкриття яких вона виконувалася; відсутні авторські висновки.
	Min 0	Представлена наукова доповідь не відповідає вимогам, які висуваються; містить ознаки академічної недоброчесності.
Узагальнення правозастосовної практики	Max 10	Здобувач вищої освіти проаналізував і узагальнив 31-50 судових рішень, процесуальних документів тощо, які були отримані ним з відповідних реєстрів. Узагальнення належним чином оформлено, наведені посилання на джерела інформації, містить вступ, в якому вказується на актуальність та мету роботи, змістовну частину, яка структурує процесуальні документи відповідно до правової позиції, та висновки. У висновках зроблено акцент на проблемах правозастосування, наявності розбіжностей у тлумаченні норми та/або у правозастосуванні, недоліках і помилках у діяльності правозастосовних органів, існуванні прогалин у законодавстві, неоднаковості у тлумаченні оцінних понять тощо. Узагальнення ілюструється за допомогою презентації.
	8	Здобувач вищої освіти проаналізував 21-30 судових рішень, процесуальних документів тощо, які були отримані ним з відповідних реєстрів. Узагальнення оформлено належним чином, має вступ, змістовну частину та висновки. Втім, змістовна частина містить просте перерахування джерел без виокремлення правової позиції правозастосовника, не систематизовані належним чином проблеми правозастосування або це здійснено неповно чи неточно. У висновках вказано на проблеми правозастосування, наявність розбіжностей у тлумаченні норми та/або у правозастосуванні, недоліки та помилки правозастосовних органів, існування прогалин у законодавстві, неоднаковість у тлумаченні оцінних понять та ін.
	6	Здобувач вищої освіти проаналізував 11-20 судових рішень, процесуальних документів тощо, які були отримані ним з відповідних реєстрів. Узагальнення оформлено належним чином, має вступ, змістовну частину та висновки. Втім, змістовна частина складається з простого перерахування джерел без виокремлення правової позиції правозастосовника,

		належним чином не систематизовані проблеми правозастосування або це здійснено неповно чи неточно. У висновках не визначені проблеми правозастосування, не наведено розбіжностей, які мають місце у правозастосовній практиці.
	4	Здобувач вищої освіти проаналізував 6-10 судових рішень, процесуальних документів тощо, які були отримані ним з відповідних реєстрів. Узагальнення оформлено належним чином, має вступ, змістовну частину та висновки. Втім, змістовна частина складається з простого перерахування джерел без виокремлення правової позиції правозастосовника, не систематизовані належним чином проблеми правозастосування або це здійснено неповно чи неточно. У висновках не виокремлено проблеми правозастосування, не наведено розбіжностей, які мають місце у правозастосовній практиці, задля чого здійснювалося узагальнення.
	2	Здобувач вищої освіти проаналізував 3-5 судових рішень, процесуальних документів тощо, які були отримані ним з відповідних реєстрів. Узагальнення оформлено належним чином, має вступ, змістовну частину та висновки. Втім, змістовна частина складається з простого перерахування джерел без виокремлення правової позиції правозастосовника, належним чином не систематизовані проблеми правозастосування або це здійснено неповно чи неточно. У висновках не виокремлено проблеми правозастосування, не наведено розбіжностей, які мають місце у правозастосовній практиці, задля чого здійснювалося узагальнення.
	Min 0	Відсутній аналіз обраних судових рішень або відповідних процесуальних документів, викладено лише зміст зібраних матеріалів. Узагальнення належним чином не оформлене та не структуроване; не наведені посилання на використані джерела інформації.
Написання та опублікування тез доповіді у збірнику матеріалів науково-практичної (наукової) конференції до дати проведення іспиту	5	Тези виступу на науково-практичній (науковій) конференції відповідають вимогам, які висуваються до них організаторами чи видавництвом. Вони лаконічно формулюють ключові моменти, що презентують доповідь, з якою здобувач вищої освіти виступив або бажає виступити на конференції. Тези не містить ознак академічної недобросовісності.
Реферат	Max 5	Питання плану реферату висвітлені повно. Проаналізовані представлені в навчальній та науковій літературі погляди щодо предмета дослідження; на основі їх порівняльної оцінки висловлене особисте ставлення автора до кожного з них, а також надана власна оцінка запропонованим у відповідній літературі пропозиціям

		стосовно шляхів вирішення таких проблемних питань, які стосуються теми, та (або) висловлені авторські пропозиції. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень (плагіату). Реферат ілюструється за допомогою презентації.
	3	Переважає більшість питань плану реферату висвітлена повно та точно. Одне з питань розкрито недостатньо повно або при його висвітленні допущена суттєва помилка. Проаналізовані основні джерела, рекомендовані кафедрою на відповідну тему. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень (плагіату). Реферат ілюструється за допомогою презентації.
	1	Питання плану реферату висвітлені поверхово або при їх розкритті допущені грубі помилки. При написанні реферату використана незначна кількість джерел, рекомендованих кафедрою на відповідну тему. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень (плагіату).
	Min 0	Тема реферату не розкрита або в ній виявлено некоректні запозичення (плагіат).
Есе	Max 3	Есе виконано самостійно, сумлінно та добросовісно. Містить ключову ідею, що розкривається у змісті есе на конкретних прикладах із судової практики, прецедентах Європейського суду з прав людини, підходах науковців, але з формуванням та наведенням автором власного ставлення до досліджуваного питання.
	2	Есе фрагментарно розкриває ключову ідею, містить методологічні помилки, недостатнє обґрунтування досліджуваного питання.
	1	Есе фрагментарно розкриває ключову ідею, не відповідає стилю есе, не містить авторського висновку щодо розглядуваного питання.
	Min 0	Тема есе не розкрита або в ній виявлено некоректні запозичення (плагіат).
Складання термінологічного словника	2	Здобувач вищої освіти повністю виконав завдання стосовно створення заздалегідь узгодженого переліку термінів, що відображають термінологію галузі (кількох галузей) знань або лексику спеціальної сфери. Складено список термінів, пов'язаних із певною тематикою навчальної дисципліни, та надано їх визначення. Підготовлений словник містить не менше 20 термінів, які не зазначені у глосарії. Здобувач при підготовці термінологічного словника використав законодавство, міжнародні нормативні акти, практику Європейського суду з прав людини, Конституційного Суду України та Верховного Суду, а також сучасну вітчизняну та зарубіжну наукову літературу за обраною темою.
Створення презентації	2	За допомогою програми Microsoft PowerPoint або за вибором здобувача вищої освіти іншого доступного програмного забезпечення підготовлено презентацію

		однієї з тем навчальної дисципліни. Подача матеріалу повинна бути динамічною, цікавою, ілюстративною, з використанням різних видів зображень. Презентація має містити не менше 10 слайдів та повністю розкривати відповідну тему.
Створення відеоролика	5	За допомогою доступного програмного забезпечення створено і презентовано відеоролик тривалістю не менш 2-3 хвилин відео контенту, який охоплює одну з тем навчальної дисципліни. Сюжет відеоролика охоплюється єдиною метою, містить ідею, яка заздалегідь обговорена з науковим керівником. Відеоролик виконаний якісно, звук чіткий, є доступним для перегляду та завантаження на різні ресурси.
Розробка схем, таблиць, діаграм	1	Схему, таблицю, діаграму виконано акуратно, ретельно, ґрунтовно, самостійно, на основі комплексного аналізу законодавства, узагальнення правозастосовної практики, опанування джерел з навчальної дисципліни, з належною систематизацією матеріалу, ґрунтовним аналізом взаємозв'язків, відмінностей тощо. Схему, таблицю, діаграму необхідно проілюструвати презентацією для підвищення її ілюстративності.
Іспит	Мах 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	55	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	50	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на іспиті

		за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на іспиті.
	Min 0	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

Шкала підсумкового педагогічного контролю (іспит)

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90–100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80–89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75–79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70–74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60–69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35–59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0–34